

Слід пам'ятати, що проникнення будь-якого виду насильства в життя сім'ї призводить до деконструкції моральних, гуманістичних основ сімейного виховання, до зростання дитячої безаглядності та безпритульності, втягнення дітей до вживання спиртних напоїв, наркотичних речовин, проституцію та злочинну діяльність. Будь-які прояви та види насильства є порушенням основних прав та свобод людини, які закріплені на національному та міжнародному рівнях, оскільки насильство в любых його проявах не сумісне з принципами функціонування демократичного суспільства та правової держави.

Література

1. Проблема насильства в українських сім'ях: Соціологічне опитування / За ред. Павлиш С.О. - К.: Запоріжжя; Друкарський світ, 2010. - 52 с.
2. Закон України "Про попередження насильства в сім'ї" від 15.11.2001 р. № 2789-III [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2789-14/print1419207718774383>.
3. A framework for model legislation on domestic violence: Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, Ms. Radhika Coomaraswamy, submitted in accordance with Commission on Human Rights resolution 1995/85 Alternative approaches and ways and means within the united nations system for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms. Further promotion and encouragement of human rights and fundamental freedoms, including the question of the programme and methods of work of the commission [Electronic Resource] / United Nations, Commission on Human Rights. - E/CN.4/1996/53/Add.2. - Way of access: URL: <http://hrlibrary.ngo.ru/commission/thematic52/53-add2.htm>

4. Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence [Electronic Resource] / Council of Europe. Istanbul, 11.V.2011. - Way of access: URL: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/HTML/210.htm>

5. Проект Закону про запобігання та протидію домашньому насильству [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46129.

6. Роменський Г.І. Домашнє насильство та шляхи його подолання // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених. - 2004. - Вип.5. - С. 74-78.

7. Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare.: Ligj Nr.9669, datë 18.12.2006.: Kuvendi i Republikës së Shqipërisë [Electronic Resource]. - Way of access: URL: <http://www.osce.org/sq/albania/30437>

8. Domestic violence and abuse: new definition [Electronic Resource] / Domestic violence and abuse: Home Office. Published 26 March 2013. - Way of access: URL: <https://www.gov.uk/domestic-violence-and-abuse>

9. За защита от домашното насилие [Електронний ресурс] / Закон Република България - Режим доступу: <http://www.mlsp.government.bg/bg/law/law/ZZDN.pdf>.

10. Волощук А.М., Ярмакі Х.П., Ковальова О.В. Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо попередження насильства в сім'ї: Монографія, Одеса: ОДУВС, 2013. - 217 с.

*Виноградов А.К.,
доцент кафедри кримінального та адміністративного права Одеського національного морського університету, кандидат юридичних наук, доцент
Надійшла до редакції: 13.01.2016*

УДК 343.985:351.74 (477)

ДЕЯКІ ТАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Герашенко О. С.

В даній науковій статті визначаються тактичні аспекти застосування працівниками поліції України спеціальних засобів під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, а саме з'ясовується сутність спеціальних засобів та загальні правила їх застосування. Акцентується увага на відсутності законодавчого закріплення тактики та методики застосування деяких спеціальних засобів як поліцейських заходів примусу.

Ключові слова: спеціальні засоби, поліцейські заходи примусу, громадський порядок, громадська безпека, тактика застосування, правила застосування, гранати, боєприпаси, водомети, гумові кийки, бронемашини

В данной научной статье определяются тактические аспекты применения работниками полиции Украины специальных средств при обеспечении общественного порядка и общественной безопасности, а именно выясняется сущность специальных средств и общие правила их применения. Акцентируется внимание на отсутствии законодательного закрепления тактики и методики применения некоторых специальных средств как поли-

цейских мер принуждения.

Ключевые слова: специальные средства, полицейские меры принуждения, общественный порядок, общественная безопасность, тактика применения, правила применения, гранаты, боеприпасы, водометы, резиновые дубинки, бронемашини

The problem of providing a public order during mass actions is actual for bodies of police of all countries of the world including for Ukraine. More and more dynamically society begins to react to various problematic issues of legal character, is expressed in open expression of the discontent with a certain problem and passes into a form meetings at public institutions. Taking into account it there is a need to define tactical aspects of application by employees of police of Ukraine of special means when providing a public order and public safety. The continuing process of transformations in system of law-enforcement bodies of Ukraine concretized some aspects of application of special means by police officers of Ukraine.

In this scientific article tactical aspects of application

by employees of police of Ukraine of special means when providing a public order and public safety are defined, namely the essence of special means and the general rules of their application is investigated.

The attention is focused on lack of legislative fixing of tactics and a technique of application of some special means as police coercive measures.

Keywords: special means, police coercive measures, public order, public safety, tactics of application, rule of application, grenade, ammunition, water-cannons, rubber bludgeons, armored cars

Постановка проблеми. В умовах сьогодення все більшого значення набуває відповідність заходів у сфері запобігання злочинним проявам та боротьби зі злочинністю сучасним тенденціям її розвитку та масштабним поширенням. Дедалі динамічніше суспільство починає реагувати на різні проблемні питання правового характеру, що виражається у відкритому висловлюванні свого невдоволення певною проблемою та переходить у форму мітингування біля державних установ. З урахуванням цього постає необхідність окреслити тактичні аспекти застосування працівниками поліції України спеціальних засобів під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки.

Виходячи з цього, метою даної статті є визначення сутності спеціальних засобів, які можуть бути застосовані працівниками поліції України під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, а також звернення уваги на загальні правила їх застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі тактичні аспекти застосування працівниками поліції України спеціальних засобів під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, досліджувалися у працях В.Р. Булачека, Ю.Р. Йосипіва, М.О. Лисої, М.В. Моргуна, Н.О. Пряхіної, В.М. Синенького, О.І. Тюрло, І.Ю. Землянського, О.М. Бандурки, В.О. Криволапчука, А.С. Васильєва, В.С. Медведєва, Б.Б. Шаповалова, В.О. Соболева, В.І. Московця, І.В. Власенко, А.П. Богуна, А.В. Березняка та інших вчених.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів є актуальною для органів поліції всіх країн світу, в тому числі і для України. Триваючий процес реформувань в системі органів внутрішніх справ України конкретизував деякі аспекти застосування спеціальних засобів поліцейськими України. Дані зміни законодавцем закріплено в чинному Законі України “Про Національну поліцію”, що є значним позитивом у порівнянні із Законом України “Про міліцію”, який втратив чинність. Останнім, в свою чергу, узагальнювались випадки, в яких працівник міліції має право застосувати спеціальні засоби під час забезпечення громадського порядку. Так, відповідно до ст. 14 Закону України “Про міліцію” наручники, гумові кийки, засоби зв’язування, сльозоточиві речовини, світлозвукові пристрої відволікаючої дії, пристрої для відкриття приміщень і примусової зупинки транспорту, водомети, бронемашини та інші спеціальні і транспортні засоби, а також службові собаки застосовувались:

1) для захисту громадян і самозахисту від нападу та інших дій, що створюють загрозу їх життю або здоров’ю;

2) для припинення масових безпорядків і групових порушень громадського порядку;

3) для відбиття нападу на будівлі, приміщення, споруди і транспортні засоби, незалежно від їх належності,

або їх звільнення у разі захоплення;

4) для затримання і доставки в міліцію або інше службове приміщення осіб, які вчинили правопорушення, а також для конвоювання і тримання осіб, затриманих і підданих арешту, взятих під варту, якщо зазначені вище особи чинять опір працівникам міліції або якщо є підстави вважати, що вони можуть вчинити втечу чи завдати шкоди оточуючим або собі;

5) для припинення масового захоплення землі та інших дій, що можуть призвести до зіткнення груп населення, а також діянь, які паралізують роботу транспорту, життєдіяльності населених пунктів, посягають на громадський спокій, життя і здоров’я людей;

6) для припинення опору працівникові міліції та іншим особам, які виконують службові або громадські обов’язки по охороні громадського порядку і боротьбі із злочинністю;

7) для звільнення заручників [1].

З огляду на Закон України “Про Національну поліцію” спеціальні засоби як поліцейські заходи примусу - це сукупність пристроїв, приладів і предметів, спеціально виготовлених, конструктивно призначених і технічно придатних для захисту людей від ураження різними предметами (у тому числі від зброї), тимчасового (відворотного) ураження людини (правопорушника, супротивника), пригнічення чи обмеження волі людини (психологічної чи фізичної) шляхом здійснення впливу на неї чи предмети, що її оточують, з чітким регулюванням підстав і правил застосування таких засобів та службових тварин.

Водночас, у Законі України “Про Національну поліцію” значно розширюється перелік спеціальних засобів, які поліцейський має право застосовувати під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Зокрема, до поліцейських спеціальних засобів відносяться кайданки та інші засоби обмеження рухомості; гумові та пластикові кийки; засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії; засоби примусової зупинки транспорту; пристрої, гранати, боєприпаси та малогабаритні підіривні пристрої; спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби; пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії; засоби акустичного та мікрохвильового впливу; водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби; пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії; засоби, споряджені безпечними димоутворювальними препаратами; службові собаки та службові коні [2, ст. 42].

Конкретизування деяких аспектів застосування спеціальних засобів поліцейськими України полягає у закріпленні в чинному Законі України “Про Національну поліцію” загальних правил застосування спеціальних засобів [3, с. 37]. Наприклад, кайданки та інші засоби обмеження рухомості застосовуються до особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення та чинить опір поліцейському або намагається втекти; під час затримання особи; під час конвоювання (доставлення) затриманого або заарештованого; якщо особа своїми небезпечними діями може завдати шкоду собі і оточуючим; у випадку проведення процесуальних дій з особами у випадках, коли вони можуть створити реальну небезпеку оточуючим або собі [4].

Застосування гумових та пластикових кийків передбачено під час відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об’єкт, що перебуває під охороною; затримання особи, яка вчинила правопорушення і чинить

злісну непокору законній вимозі поліцейського; припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень [2, ст. 45].

Засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії, застосовуються для відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною; припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень.

Призначення засобів примусової зупинки транспорту полягає у застосованні для примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського щодо зупинки транспортного засобу, або якщо дії водія транспортного засобу створюють загрозу життю чи здоров'ю людини.

Пристрої, гранати, боеприпаси та малогабаритні підбивні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень застосовуються у випадку затримання особи; звільнення особи, незаконно позбавленої свободи, яка знаходиться у приміщенні [2, ст. 45].

З метою відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною; відбиття нападу тварини, що загрожує життю і здоров'ю особи чи поліцейського поліцейськими застосовуються електрошокові пристрої контактної та контактано-дистанційної дії [5, с. 87].

Водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби застосовуються для припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень; відбиття групового нападу, що загрожує життю та здоров'ю людей; примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського зупинитися; затримання озброєної особи, яка підозрюється у вчиненні злочину.

Під час патрулювання; переслідування та затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення застосовуються службові собаки та службові коні.

Підводячи підсумок вище викладеному, необхідно зазначити, що питання застосування спеціальних засобів поліцейськими під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки залишається край актуальним на сьогодні. Аналіз переліку спеціальних засобів, які були на озброєнні у працівників міліції, та переліку спеціальних засобів, які перебувають на озброєнні у працівників поліції України, показав, що останній більш повний та сучасний. Так, наприклад, були додані

спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби, засоби акустичного та мікрохвильового впливу, засоби, споряджені безпечними димоутворюючими препаратами. Водночас, варто зацентувати увагу на тому, що саме ці спеціальні засоби є основними, проте тактика та методика їх застосування на разі офіційно ще не визначена. Тому у подальших наукових розробках планується приділити увагу застосуванню на практиці вище вказаних спеціальних засобів під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки.

Також виникає необхідність досліджувати вказане питання у зв'язку із змінами в законодавстві, що супроводжуються триваючими реформаціями в системі органів внутрішніх справ України. Адже, основним завданням кожного працівника Національної поліції України є забезпечення громадської безпеки та громадського порядку.

Література:

1. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 № 565-XII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/565-12> - Назва з екрану.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page?text=%E1%E5%F1%B3%E4%E8> - Назва з екрану.
3. Тактико-спеціальна та психологічна підготовка працівників ОВС в системі службової підготовки: методичні рекомендації / В.Р. Булачек, Ю.Р. Йосипів, М.О. Лиса, М.В. Моргун, Н.О. Пряхіна, В.М. Синенький, О.І. Тьорло - Львів: ЛьвДУВС, 2013. - 158 с.
4. Методичні рекомендації про дії працівників органів і підрозділів внутрішніх справ в типових та екстремальних ситуаціях - НАВС. 2013 - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/ad/pro_dii_pracivnuk.pdf - Назва з екрану.
5. Криволапчук О.В., Васильєв А.С. Тактика дій працівника міліції у типових та екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків із охорони громадського порядку: Навч.Ометод. посібник. - К.: ВПЦ МВС України, 2006. - 133 с.

Герасценко О.С.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної
та вогневої підготовки ОДУВС
Надійшла до редакції: 16.01.2016*

УДК 347.73:35.073.526 (477)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНИ

Голоядова Т. О.

У системі державного управління є необхідність розроблення незалежного аудиту державних фінансів в механізмі фінансового контролю. Щоб забезпечити ефективне функціонування внутрішнього аудиту згідно зі стандартами ЄС необхідні кваліфіковані кадри для проведення експертної оцінки функцій державного органу. Внутрішній аудитор повинен підтвердити свої знання сертифікатом відповідного зразка. Важливим елементом є розроблення та застосування нових форм, методології сертифікації державних внутрішніх аудиторів.

Ключові слова: фінансовий аудит, державний аудитор, стандарти ЄС, сертифікація, внутрішній контроль.

В системе государственного управления появляется необходимость разработки независимого аудита государственных финансов в механизме финансового контроля. Чтобы обеспечить эффективное функционирование внутреннего аудита в соответствии со стандартами ЕС необходимы квалифицированные кадры для проведения экспертной оценки функций государственного органа. Внутренний аудитор должен подтвердить свои знания сертификатом соответствующего образца. Важным элементом является разработка и применение новых форм, методологии сертификации государственных внутренних аудиторов.

Ключевые слова: финансовый аудит, государственный аудитор, стандарты ЕС, сертификация, внутренний контроль.

© Т.О. Голоядова, 2016